

"הקהל את העם" - מערך שיעור ליום רצח רבין

קהל יעד: י'-י"ב, משך זמן: שיעור כפול

מאז הרצח הנורא בשנת 1995 ועד היום החברה הישראלית מתמודדת עם השאלה האם ניתן להגיע להסכמות בין האוכלוסיות והדעות השונות בחברה, עם אתגר החיים המשותפים ובנוסף עם השאיפה להגיע יחד לחזון משותף למדינת ישראל.

מוצאי שנת השמיטה מזמן לנו מפגש עם מעמד 'הקהל', מצווה שמתרחשת רק פעם בשבע שנים ומעניקה לנו תובנות חשובות ביחס לאפשרות של העם להתכנס יחס ומחשבות ביחס להזדמנות לקראת השנים הבאים בהן כל אדם חוזר לביתו ולעסקיו. בעקבות מושג ה'הקהל' ננסה לצעוד בשיעור זה ולהציע מחשבה מחודשת ביחס לאתגרי החברה בישראל.

שלב א' - פתיחה/הצגת האתגר

נחלק את הכיתה לקבוצות ונחלק את שתי החידות הבאות כתחרות כיתתית מי יפתרו אותן ראשונים ובכל מקרה לא יותר מ-10 דקות לצורך פתרון החידות:

מסביב לשולחן מרובע יושבים ארבעה תלמידים, אחד על כל צלע של השולחן: יוני, רינת, דני ורחלי. דני תמיד יושב מול חבר/ה ששמו מתחילה/באות ר'. יוני תמיד יושב ליד פאת השולחן הימנית.

מה תמיד נכון?

- (1) רמי יושב ליד יוני
- (2) יוני יושב ליד דני
- (3) רמי יושב ליד רני
- (4) תשובות ב' וג' נכונות

4 תלמידים עומדים בטור לקפיטריה. ידוע כי:

- (1) נעמה אינה עומדת ראשונה
- (2) אלון עומד מאחורי דוד ובצמוד לו
- (3) ליאורה עומדת אחרונה

היכן עומד עידו?

- א. ראשון
- ב. שני
- ג. שלישי
- ד. ראשון או שני

מערך שיעור

לאחר הניסיונות לפתרון נעסוק עם הכיתה בשאלות הבאות:

- איך הייתה ההרגשה לנסות ולמצוא לכולם מקום בשולחן או בטור?
- האם בשלב מסוים הייתה הרגשה שזה בלתי אפשרי?
- האם בשלב מסוים חשבת להפסיק ולנסות?

נצפה יחד בסרטון הבא מתוך אתר יסודות: <https://youtu.be/8dAEao9hseY>

- עם איזה מהדמויות הזדהית במיוחד? מדוע?
- האם יצא לך להיות בסיטואציה בה נדרשת להגיע להסכמות מהסוג הזה?
- איך לדעתך ניתן ליצור מציאות משותפת של אנשים שונים?

שלב ב' - לימוד משותף

נציג לכיתה (או נפתח בתנ"ך אם יש) את מצוות הקהל (מתוך ספר דברים פרק ל"א):

"מִקֵּץ שְׁבַע שָׁנִים, בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה, בְּחַג הַסְּכוּת. בְּבֹא כָל-יִשְׂרָאֵל לְרֹאוֹת אֶת-פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּמִקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר, תִּקְרָא אֶת-הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֹגֵד כָּל-יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם. הַקֵּהל אֶת-הָעָם, הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ, לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלִמְעַן יִלְמְדוּ וַיֵּרְאוּ אֶת-ה' אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וּבְנִיחָם אֲשֶׁר לֹא-יִדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלִמְדוּ, לִירְאֶה אֶת-ה' אֱלֹהֵיכֶם כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל-הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת-הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ"

- מהו לדעתך "הקהל"?
את התשובות השונות נכתוב על הלוח

נחלק לכיתה את דברי הרב עוזיאל (השמיטה היובל ומצות הקהל במשנת הרב עוזיאל, עמ' 26):

"במושג התקהלות יש שתי הוראות: א. התקהלות מקומית, או כונית של מספר אנשים שמאוחדים בענינים וכוונתם להשלמת צרכים ידועים בחייהם הקבוציים או הלאומיים... שהוראתו היא: התקהלות לכוון פעולה מסויימת ומשותפת. ב. הוראה השנייה: התקהלות נפשית לנקודה מחשבת אידיאלית משותפת לכולם. במובן זה נקרא עם ישראל 'הקהל' סתם. ונקראו קבוצי ישראל בארצות מגוריהם, או אפילו בארץ ישראל, בשם 'קהל קדוש' או 'קהלות קודש'. באשר שכל קהל בפני עצמו וכלן יחד הם קהלה אחת, שיונקת מציאותן וקיומן מאותם הענינים המחשביים שמקהילים את כולם לקהל אחד"

[למורה: לפי הרב עוזיאל יש שתי אפשרויות של ציבור להתאגד יחד. האפשרות הראשונה היא טכנית, יש משימה או אינטרס משותף ולבד אי אפשר להשיג את זה ולכן יש צורך בהתאגדות. האפשרות השנייה היא התאגדות שבאה מתוך הסכמה על חזון משותף או רעיון שלם שגדול בסך חלקיו ואותו אנחנו מבקשים להשיג יחד לא מתוך צורך אלא מתוך רצון]

- מהן שתי האפשרויות להסביר את מושג ה'קהל' לפי הרב עוזיאל?
- איזו אפשרות לדעתך קשה יותר להשגה?

מערך שיעור

שלב ג' - המשגה

נחזור לסרטון בו צפינו.

- מה לדעתך אפשר בסופו של דבר את קיום הטקס המשותף?
- אם היה צורך להגדיר, איזה סוג של 'הקהל' מוצג לדעתך בסרטון?
- איזו פרקטיקה (שיטה) אפשר ללמוד מהסרטון לחיי היום יום שלנו בכיתה או בקהילה?

שלב ד' - סיכום

לסיכום השיעור נבקש להשאיר את הכיתה עם 3 נקודות שהן הבסיס לשותפות שנולדת מתוך אחריות אישית של כל אחד ואחת. בעזרת הפסוקים איתם פתחנו את השיעור נכתוב על הלוח (או נחלק בכרטיסיות) את הנקודות הבאות:

1. כולם שותפים: "בבוא כל-ישראל"
2. שפה משותפת: "תקרא את-התורה הזאת"
3. מרחב בטוח: "על-האדמה אשר אתם עבדים את-הירדן שמה לרשתה"

למורה: היכולת לנהל שיח משותף בין אנשים שונים וליצור תחושת שותפות ואחריות בקהילה אנו זקוקים לשלושת קודקודי המשולש (מקום, אנשים, שפה) כדי ליצור מציאות שלמה. המשימה אינה רק להמשיג לתלמידות ולתלמידים את זה אלא לנסות ולחלץ מתוכם איפה הם פוגשים את המרחבים האלו בחיי היום יום שלהם.

- באיזו נקודה נראה לכם שהכיתה שלנו חזקה במיוחד?
- באיזו נקודה פחות?
- מה אנחנו יכולים ויכולות לעשות מחר בבוקר כדי לשפר את עצמנו בתחום הזה?